

Inhoud in vogelvlucht

Inleiding	1
Deel I: Voor de beet	7
Hoofdstuk 1: Verslaafd raken aan vissen.....	9
Hoofdstuk 2: Spullen verzamelen om te vissen.....	21
Hoofdstuk 3: Viswater vinden en beoordelen.....	33
Hoofdstuk 4: Zoetwatervissen in Nederland en België.....	51
Hoofdstuk 5: Zoutwatervissen voor de kust van Nederland en België.....	61
Hoofdstuk 6: Veilig blijven op (en bij) het water.....	65
Deel II: Optuigen zonder overboord te vallen	75
Hoofdstuk 7: Gave hengels en coole reels.....	77
Hoofdstuk 8: De basiskennis van lijn.....	99
Hoofdstuk 9: Klein materiaal: haken, lood, wartels, connectors en dobbers.....	113
Hoofdstuk 10: Vissen vanaf een boot.....	131
Hoofdstuk 11: Gadgets: vissen in de 21e eeuw.....	145
Deel III: Het einde van de lijn: vis verleiden met aas, kunstaas en vliegen	155
Hoofdstuk 12: Echt voedsel voor vissen: aas.....	157
Hoofdstuk 13: Het ziet er levend uit: vis misleiden met kunstaas.....	173
Hoofdstuk 14: Vissen vangen met vliegen.....	191
Deel IV: Aan het vissen	207
Hoofdstuk 15: Populaire knopen en montages.....	209
Hoofdstuk 16: De choreografie van het werpen.....	231
Hoofdstuk 17: Verschillende vistechnieken onderzoeken.....	251
Hoofdstuk 18: Een vis haken, drillen, landen en loslaten.....	263
Deel V: Na de vangst	279
Hoofdstuk 19: Vissen fotograferen en conserveren voor het nageslacht.....	281
Hoofdstuk 20: Vis schoonmaken om te bereiden.....	291
Hoofdstuk 21: Terugbijten: vis bereiden.....	301
Deel VI: Het deel van de tientallen	317
Hoofdstuk 22: Tien lessen waar je niet door schade en schande achter hoeft te komen.....	319
Hoofdstuk 23: Tien lessen om kinderen enthousiast te maken voor vissen.....	323
Bijlage: Regels en wetten in Nederland en België	327
Index	335

Inleiding

Er zijn ruim twee miljoen Nederlanders en Vlamingen die vissen en die zullen echt niet allemaal gek zijn. Oké, misschien een klein beetje dan: ze zijn allemaal gek van vissen en van alles wat bij deze hobby komt kijken. Ze houden van de natuur, de kameraadschap, de stilte, het gevecht van de vis en van de foto's van lachende mensen die een vis omhooghouden. Ze vinden het lekker om vis te eten of ze houden van het drillen en landen van een vis, waarna ze hem weer loslaten om er op een andere dag opnieuw de strijd mee aan te binden. Ze vinden het leuk om te gaan vissen met hun kinderen, hun grootouders, hun partners en hun vrienden. Ze vinden het heerlijk om buiten te zijn, dicht bij het water. Zou jij geen hobby willen waarvoor je zo gepassioneerd bent?

Vrijwel iedereen kan vissen. Jonge mensen kunnen vissen onder begeleiding van een volwassene. Terwijl ze vissen leren ze dan fantastische dingen over de natuur en de omgeving en ook nog allerlei andere interessante zaken. Ook veel ouderen vissen en mensen die bijna met pensioen gaan, nemen zich voor om daarna te gaan vissen. En ook als je een fysieke handicap hebt, kun je vissen. Je kunt de sport dan beoefenen vanaf pieren en oevers die toegankelijk zijn voor minder validen en er zijn zelfs molens met een motortje op de markt om het vissen gemakkelijker te maken. Vissen letten niet op ras, seksuele geaardheid of religie. Dankzij het enorme oppervlak aan publieke waterwegen kun je overal van sportvissen genieten. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen arm en rijk. Sportvissen is dan ook een van de geliefdste buitenactiviteiten die er is.

Vissen is erg onvoorspelbaar (ook dat is voor sommigen een reden om te gaan vissen). Je gaat ervoor naar buiten en komt dan op andere plekken terecht dan keurig onderhouden golfbanen of netjes afgebakende skihellingen. Want hoewel je kunt vissen op goed verlichte openbare plaatsen, hoef je dat niet te doen en kun je ook op behoorlijk ruige plekken terecht komen. Je bent altijd in de buurt van water. Dat is soms diep en snelstromend met allerlei scherpe stenen erin. Sportvissen is dan ook geen hobby die je lichtzinnig kunt oppakken. Je moet weten wat je doet. Dit boek helpt je daarbij.

Over dit boek

Net zoals je visuitrusting en visvaardigheden toenemen als je meer ervaring krijgt, is ook de informatie in dit boek opgebouwd vanaf de basiskennis naar de geavanceerdere onderwerpen. Om te kunnen begrijpen wat je tegenkomt, hoef je echt niet bij de inleiding te beginnen en alles achter elkaar te lezen. Dit is namelijk geen studieboek. Als je geïnteresseerd bent in een bepaald onderwerp uit de inhoudsopgave kun je daar direct naartoe gaan. In ieder hoofdstuk defi-

niëren we begrippen en wijzen we je de weg naar andere hoofdstukken waar je extra informatie kunt vinden over het betreffende onderwerp.

Net als alle andere *Voor Dummies*-boeken proberen we je de informatie te geven die je nodig hebt. Bijvoorbeeld: de juiste visuitrusting kiezen, hoe je de haak moet zetten bij een aanbeet en hoe je een vis moet drillen, en wat je met hem moet doen als je hem binnen hebt gehaald. We bedelven je niet onder moeilijk taalgebruik en terminologie. In plaats daarvan introduceren we hier op een toegankelijke en leuke manier hoe je kunt sportvissen op allerlei verschillende vissoorten. Hopelijk beantwoordt dit boek al je vragen en moedigt het je aan om vaker te gaan vissen.

Conventies in dit boek

Wij gebruiken de volgende conventies in de tekst om zaken duidelijk te maken en gemakkelijk te begrijpen:

- ✓ Nieuwe termen staan *schuin* gedrukt en worden direct daarna gevolgd door een eenvoudige definitie.
- ✓ **Vet** legt de nadruk op de kernbegrippen bij opsommingen.

Wat je niet hoeft te lezen

We willen dat dit een prettig leesbaar praktisch boek is, waarin je snel de informatie die je zoekt kunt vinden en begrijpen. Maar soms moeten we wat dieper gaan of informatie geven die wat verdergaat dan de grondbeginselen. Misschien vind je deze informatie interessant, maar ze is niet echt nodig om te begrijpen wat er in de betreffende paragraaf staat.

Als je een 'technische info'-pictogram of een kader (tekst op een grijze achtergrond) tegenkomt, is de info bij het pictogram of binnen het kader optioneel. Je kunt een gelukkige sportvisser worden zonder er zelfs maar naar te kijken. (Maar hier heb je wel de mogelijkheid om je bestaan als sportvisser nog mooier en rijker te maken!)

Dwaze veronderstellingen

Voor we dit boek konden schrijven moesten we inschatten wie jij, de lezer, ongeveer bent. We nemen aan dat jij:

- ✓ eerder hebt gevist of ermee wilt beginnen;
- ✓ plezier wilt hebben tijdens het vissen;

- ✓ meer over vis wilt weten;
- ✓ vaardigheden wilt ontwikkelen die je in staat stellen om op meerdere plaatsen te vissen;
- ✓ wilt leren hoe je verschillende soorten vis kunt vangen;
- ✓ meer wilt weten over de uitrusting die verkrijgbaar is;
- ✓ op zoek bent naar meer informatie over vissen maar niet over oneindig veel tijd beschikt om je aan deze hobby te wijden.

Hoe dit boek is opgebouwd

De volgende paragrafen geven je een idee van wat we in dit boek zullen behandelen. Je zult merken dat er een logische opbouw inzit. We starten met jezelf voorbereiden om te gaan vissen, vervolgens gaan we in op het vissen zelf en uiteindelijk bespreken we wat je kunt doen met de vissen die je gevangen hebt. Als je je uitrusting nog moet aanschaffen begin je vooraan in het boek, maar het kan ook zo zijn dat je al klaar bent om meteen te gaan vissen. Hoe dan ook, wees niet te voorzichtig en blader in dit boek direct naar de delen die je het meeste interesseren.

Deel I: Voor de beet

Je kunt zomaar opeens gaan vissen en dat kan heel leuk zijn. Maar een beetje voorbereiding kan zeker geen kwaad. Hier geven we je informatie over hoe je je moet voorbereiden op het vissen. Je krijgt advies over kleding en over hoe je het water waarin je gaat vissen kunt verkennen. We willen ook dat je op een veilige manier gaat vissen. Daarom staat in dit deel ook een hoofdstuk over veiligheid.

Deel II: Optuigen zonder overboord te vallen

Je hebt een bepaalde uitrusting nodig als je gaat vissen, te beginnen met een hengel en een molen of reel. Maar er zijn nog veel meer behoeftes op de markt en sommige zaken zijn zeker niet goedkoop. Dit deel legt uit wat je nodig hebt, wat je niet nodig hebt en wat je niet direct hoeft aan te schaffen maar misschien later eens zult willen kopen. We lichten het hele scala aan visserijbehoeftes toe, van cirkelhaken die steeds populairder worden bij het vissen in zoet water tot aan het vissen vanaf een boot.

Deel III: Het einde van de lijn; vis verleiden met aas, kunstaas en vliegen

De hengel, molen en reel zijn belangrijk, maar uiteindelijk ziet een vis alleen wat je hem aan het einde van je lijn voorschotelt. In dit deel lees je alles over aas en kunstmatig gemaakt aas. Aas kan op allerlei verschillende manieren worden gepresenteerd aan een vis; niet met elk aas kun je hem op dezelfde manier binnenhalen en niet elke kunstvlieg imiteert een insect. De hoofdstukken in dit deel vertellen je welk aas je wanneer het best kunt gebruiken.

Deel IV: Aan het vissen

Dit deel gaat over het moment waarop de haak in het water terechtkomt. We vertellen je hoe je een lijn moet monteren om aas op een natuurgetrouwe manier te presenteren en hoe je op een effectieve manier kunt werpen. Vervolgens helpen we je de vissen te drillen en te landen die jouw verlokkingen niet konden weerstaan. In dit deel lees je ook over hoe je een haak aan de lijn moet bevestigen, hoe je bij een aanbeet de haak moet zetten en (als je daarvoor kiest) hoe je een vis moet terugzetten.

Deel V: Na de vangst

Wil je eerst een goede foto maken van een vis voordat je hem terugzet? Dan kun je in dit deel vinden hoe je dat moet doen. Besluit je wat vis te houden om op te eten? Dan vertellen we je hier hoe je deze vis moet schoonmaken en koken. De recepten die in dit deel zijn opgenomen, stellen je in staat om je visfilets om te toveren in fantastische smaakvolle gerechten.

Deel VI: Het deel van de tientallen

Dit deel bevat twee 'top tien'-lijsten: tien dingen waarvan we wensten dat iemand ze ons verteld had voordat we begonnen te vissen, en tien dingen die je kunt doen om jonge mensen te interesseren voor de vissport.

Pictogrammen in dit boek

Ieder *Voor Dummies*-boek bevat pictogrammen die gebruikt worden om je aandacht te trekken en bepaalde zaken te benadrukken of te illustreren. Hieronder wordt uitgelegd wat we met de pictogrammen bedoelen.

Sommige punten moeten erin gehamerd worden. Als we verwijzen naar een concept dat we elders hebben uitgelegd of dat erg belangrijk is voor het vissen gebruiken we dit pictogram.

We proberen de informatie in dit boek eenvoudig te houden. Maar soms kunnen we de verleiding niet weerstaan om wat dieper op een techniek of op een onderdeel van de uitrusting in te gaan. In zo'n geval gebruiken we dit pictogram. Natuurlijk mag je deze informatie ook overslaan.

Dit pictogram staat bij informatie die je tijd, geld of frustraties bespaart bij je zoektocht om beter te leren vissen.

Sommige acties zijn schadelijk voor vissen, voor je uitrusting of voor jezelf. We markeren ze met dit vervaarlijk uitziende pictogram.

Hoe nu verder

We hebben dit boek zo opgezet dat je het kunt lezen van begin tot eind of kunt gebruiken als naslagwerk om specifieke informatie op te zoeken. Heb je een nieuwe hengel en reel nodig? Ga dan naar hoofdstuk 7 voor advies over de manier waarop je goed materiaal kunt selecteren. Ben je op zoek naar tips over de manier waarop je een plas moet verkennen waarin je nooit eerder hebt gevist? Kijk dan in hoofdstuk 3. En ben je ervan overtuigd dat de eerste vis die je vangt een plekje aan de muur verdient? Kijk dan naar wat we in hoofdstuk 19 vertellen over replica's van fiberglas. Lees je liever een boek op de ouderwetse manier? Blader dan door naar de volgende bladzijden en lees dit verhaal van voren naar achteren uit.

Veel plezier met *Vissen voor Dummies* en... ga vissen!

Deel I

Voor de beet

The 5th Wave

By Rich Tennant

'Als je op iets vist wat zwaarder weegt dan een tweejarige, heb je natuurlijk wel een andere hengel nodig.'

In dit deel ...

In dit deel maak je kennis met het sportvissen. We bespreken wat voor soort vissen er in zoet water en zout water rondzwemmen. We hebben het over de grondbeginselen van het sportvissen, zoals de anatomie van een vis, en over wat complexere zaken, zoals het evalueren van een viswater waar je nooit eerder bent geweest. Je krijgt heel veel informatie om je voor te bereiden op het vissen. Voorbereiding is namelijk van essentieel belang als je vissen wilt vangen. Dit deel zorgt dat je er klaar voor bent.

Hoofdstuk 1

Verslaafd raken aan vissen

.....

In dit hoofdstuk:

- ▶ De positieve kanten van sportvissen
 - ▶ Bepalen waar je moet vissen
 - ▶ Kennismaken met vissen die vaak voorkomen
 - ▶ De basisuitrusting verzamelen
 - ▶ Technieken verkennen om mee te vissen
 - ▶ De stappen na het vangen van een vis
-

Iedereen kent wel iemand die vist. Er zijn in Nederland tenslotte naar schatting bijna twee miljoen sportvissers en ook nog enkele honderdduizenden in Vlaanderen. Misschien ben je zelf wel een sportvisser, misschien ben je alleen nieuwsgierig of misschien heb je een zoon, dochter, kleinzoon, kleindochter of een kind in de buurt dat een hobby wil waarvoor geen beeldscherm nodig is.

Ik (Greg) heb vrijwel mijn hele leven gevist en ben vanaf mijn allereerste herinneringen gefascineerd door vissen (er is zelfs een foto van me waarin ik gekleed in een luier een grote baars vasthoud die mijn vader mee naar huis nam). Mensen vragen me vaak waarom ik zo geboeid ben door de vissport. Alhoewel ik iedere dag aan vissen denk, is dit geen eenvoudige vraag om te beantwoorden.

Ik denk dat ik om dezelfde redenen vis als alle andere sportvissers: het is een kans om eropuit te gaan en je een tijdje te onttrekken aan de dagelijkse dingen. Ik vis omdat ik het leuk vind om rond te hangen op plaatsen waar vissen leven. Vissen zijn niet altijd voorspelbaar en volgen niet altijd de plannen die ik voor ze heb. Hier houd ik van. Dit dwingt me te reageren, strategieën te bedenken en keuzen te maken. Daarnaast breng ik graag mijn tijd door met andere hengelaars. Als het vissen een keer is tegengevallen (eigenlijk is vissen altijd wel leuk), kan ik niet wachten tot de volgende keer. En dit heb ik ook als ik een geweldige vangst heb gehad.

We hopen dat sportvissen ook jouw passie wordt. In dit hoofdstuk geven we een overzicht van deze prachtige sport, van redenen om eropuit te gaan naar goede plekken om het eens te proberen. We behandelen ook de benodigde visuitrusting, vaardigheid en techniek zodat je goed voorbereid bent om succesvol te vissen.

Waarom vissen?

Vissen zijn levende wezens. De laatste onderzoeken wijzen erop dat ze geen pijn voelen, althans lang niet zo erg als wij. Toch staan vissen niet te juichen als ze worden gevangen. Door op de juiste manier gebruik te maken van de uitrusting en, nog belangrijker, het gezonde verstand moet een sportvisser een vis te slim af zijn. Dit zorgt voor een interessante, telkens nieuwe, uitdaging.

Het is duidelijk dat vissen in een hele andere omgeving leven dan wij. Maar ze zijn wel goed aangepast aan deze omgeving. Enkele uitzonderingen daargelaten zijn ze koudbloedig en hebben ze een goed reukvermogen. Ze leven in het water (dat wist je al), zijn gewerveld en halen zuurstof uit het water via hun kieuwen. Ze zijn gevormd om efficiënt door het water te kunnen bewegen (velen als een soort torpedo), gebruiken vinnen om te navigeren en de meeste vissen zijn bedekt met schubben. Ze zijn ook allemaal bedekt met een slijmlaag die ze beschermt tegen ziekten en verwondingen. (Daarom mag je vissen alleen met natte handen aanraken. Droge handen of een handdoek beschadigen deze waardevolle slijmjas.) Vissen hebben geen externe oren, maar wel interne oren en zijn zeer gevoelig voor geluid, zoals het tuffende geluid van een boot. Van de staart van een vis tot aan de kop loopt de zijlijn waarmee ze laagfrequente trillingen detecteren. Ze gebruiken dit orgaan om prooi te lokaliseren, roofdieren te ontwijken en om informatie te verzamelen over de temperatuur van het water en de stroming. Alhoewel vissen niet veel overeenkomsten vertonen met mensen, zijn ze toch een waardige tegenstander voor de mens als sportvisser. Ze kennen hun omgeving net zo goed als jij je woonkamer. In figuur 1.1 zie je een karakteristieke vis met enkele kenmerken die hiervoor zijn beschreven.

Iedere hengelaar heeft een reden om de vissport te beoefenen. De kans is groot dat jij na enkele vistripjes ook weet wat je zo leuk vindt aan hengelen. Sportvissen heeft iedereen iets te bieden of het nu de verbondenheid met Moeder Natuur is of de rust en stilte tijdens het vissen. En dan heb ik het nog niet over het feit dat je je prooi gewoon kunt eten. Bij de meeste sporten is dat niet het geval.

Vanwege de buitenlucht

Waarschijnlijk weet je dit al maar vissen is een buitenactiviteit. Dus waarom ga je vissen? Juist, je moet ervoor de deur uit. Het is goed voor de geest om buiten te zijn, zeker op plaatsen met veel natuurschoon.

Voor je plezier

Begin met vissen omdat je behoefte hebt aan wat rust voor jezelf of begin met vissen omdat je een leuke tijd met anderen wilt beleven. Twee sportvissers die in een boot aan het vissen zijn of zachtjes stroomopwaarts waden worden niet afgeleid door scrollende teksten van nieuwsprogramma's, toeterende auto's of dringende berichten. Je kunt je mobiele telefoon uitzetten en Facebook kan een tijdje genegeerd worden. Of je nu alleen bent of met een kleine groep: vissen maakt je geest rustig.